

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/100/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116208324
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7116208324.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovéj a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Y. E. H. nar. XX.X.XXXX bývajúceho u matky zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: P. Q. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v O. na ul. M. č. XX zastúpenej JUDr. Vladimírom Habiňákom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Kuzmányho č. 57 a Y. C. H. nar. X.X.XXXX bývajúceho v O. na ul. Q. č. X v konaní o úpravu styku starej matky F. P. C. nar. XX.X.XXXX bývajúcej TeE. I., X-X-I., F. T. Y., P., W., Š. zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Štúrovej č. 20, o odvolaní starej matky a matky maloletého proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 23.1.2017 č.k. 11P 47/2016-123 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom upravil styk starej matky s mal. Y. v mieste jej bydliska každý rok počas letných prázdnin v mesiaci júl tretí a štvrtý týždeň od pondelka 9.00 hod. do príslušnej nedele druhého týždňa 18.00 hod.. Rozhodol, že stará matka je oprávnená dieťa prevziať od matky, resp. otca v stanovený deň a hodinu pred bytom matky otca, kde mu táto dieťa alebo tento dieťa odovzdá a vráti ho na tom istom mieste v stanovený deň a hodinu. V prevyšujúcej časti návrh starej matky zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie stará matka, pretože nesúhlasí s rozsahom styku, ktorý považuje za nedostatočný. Nesúhlasí s konštatáciou súdu, že v priebehu roka vnuka na území Slovenska navštevuje. Potvrdila, že s maloletým počas obdobia súdneho konania sa vídala častejšie z dôvodu, že prebiehalo súdne konanie a chodievala na vytyčené pojednávania. Poukázala na svoj zdravotný stav, ktorý už nie je taký, aby mohla maloletého tak často navštevovať a lekári jej už počas konania neodporúčali cestovať na Slovensko, keďže je to pre ňu už rizikové a má zakázané cestovať na dlhšie trasy, preto nie je možné, aby sa s dieťaťom stretávala častejšie ako počas obdobia, keď bolo na P.. Skutočnosť, že zdravotný stav jej neumožňuje cestovať za maloletým toľko, ako by chcela, už uvádzala vo svojom návrhu aj v priebehu prvostupňového konania a z uvedeného dôvodu považuje rozhodnutie súdu, ktorým zamietol prevyšujúcu časť jej návrhu za nesprávne. Zároveň pripojila lekársku správu zo dňa 12.1.2017 s prekladom. Konštatovala, že doposiaľ je upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletému predbežným opatrením a maloletý je do rozhodnutia súdu v striedavej starostlivosti oboch rodičov, v párných týždňoch u matky a v nepárných týždňoch u otca. Keďže otec ju chce s maloletým počas letných prázdnin navštevovať, navrhovala styk počas letných prázdnin upraviť tak, že párne týždne, keď je maloletý u matky a spolu by bol maloletý u nej počas letných prázdnin jeden mesiac. Zároveň žiadala mať vnuka u seba aj každý druhý rok 52. týždeň medzi Vianocami a Novým rokom. Uviedla, že cesta zo Slovenska na P. trvá 2 dni, a preto treba pri rozhodovaní zohľadniť aj tú skutočnosť, že zo súdom určených dvoch týždňov bude s maloletým reálne len 10 dní

a úprava styku tak, ako je v predmetnom rozhodnutí upravená, je pre ňu nedostačujúca. Poukázala na to, že v predmetnom rozhodnutí je styk s maloletým upravený tak, že ho môže vyzdvihnúť o 9.00 hod. v pondelok a má ho odovzdať o 18.00 hod. v nedeľu druhého týždňa. Považuje za nesprávne maloletého vyzdvihovať v pondelok ráno o 9.00 hod. z dôvodu, že v nedeľu večer o 18.00 hod. odovzdáva jeden rodič maloletého druhému rodičovi, preto je nelogické rozhodnutie, že v nedeľu večer odovzdá jeden rodič maloletého druhému a potom v pondelok ráno si ho príde vyzdvihnúť ona. Z uvedeného dôvodu navrhuje určiť, že maloletého v jej mene vyzdvihne jej syn už v nedeľu v mesiaci júl druhý týždeň o 18.00 hod.. Konštatovala, že v návrhu žiadala, aby prepravu vnuka zo Slovenska na P. a jeho vyzdvihnutie a odovzdanie od matky zabezpečil otec maloletého vzhľadom na jej zdravotný stav a aj vzdialenosť medzi bydliskami, pretože nie je pre ňu možné v tak krátkom časovom intervale toľko cestovať, pričom s touto otázkou sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Konštatovala, že matka jej bráni v kontakte s vnukom počas obdobia, keď ho má u seba a s prihliadnutím na jej zdravotný stav je zrejmé, že úprava styku v stanovenom rozsahu je nedostatočná, pretože vidieť vnuka len necelé dva týždne do roka je veľmi málo a neadekvátne k pomeru, v akom trávi čas so starými rodičmi z matkinej strany. Poukázala na skutočnosť, že v konaní na súde prvej inštancie nebola podľa jej názoru dodržaná zásada práva na spravodlivý proces, keďže na pojednávaní 4.10.2016 bol vykonaný jej výsluch. Predmetné pojednávanie bolo odročené na 7.12.2016 za účelom výsluchu matky maloletého napriek tomu, že táto bola na pojednávaní prítomná. Nakoľko v tento deň 7.12.2016 sa na pojednávanie nedostavil tlmočník, bolo vypočúvanie matky odročené opäť na dátum 23.1.2017. Takto vznikol matke a jej právnenému zástupcovi dostatočný časový priestor na prípravu jej výpovede v nadväznosti na jej výpoveď. Uvedené sa prejavilo na pojednávaní 23.1.2017, keď matka pri svojej výpovedi nevytvrdila len ku skutočnostiam uvádzaným v návrhu, ale reagovala aj na všetky ňou uvádzané skutočnosti vo výpovedi a dá sa povedať, že výpoveď matky bola jej vyjadrením k výpovedi starej matky. Tým, že matka maloletého nebola vypočúvaná na tom istom pojednávaní ako ona, bol jej poskytnutý priestor na prípravu reakcií k jej výpovedi, čo jednoznačne vyplýva zo zápisnice z pojednávania 23.1.2017, ako aj z jeho zvukového záznamu. Na druhej strane jej nebol poskytnutý taký priestor na prípravu vyjadrenia sa k výpovedi matky, a preto má za to, že v prípade, ak by jej bolo umožnené vyjadriť sa k výpovedi matky rovnakým časovým odstupom ako mala matka, mohla by presnejšie, jasnejšie a jednoznačnejšie vyjasniť aj vyvrátiť niektoré matkou uvádzané skutočnosti a keďže na pojednávaní 23.1.2017 bolo vo veci rozhodnuté, nemala už na to taký priestor a z uvedeného dôvodu navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec na nové konanie a rozhodnutie.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu aj matka maloletého s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrh starej matky zamietne. Poukázala na ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine, v zmysle ktorého ak je potrebné a v záujme maloletého dieťaťa a vyžadujú to pomery v rodine, môže súd upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Podľa ustálenej súdnej praxe však ide o prípady, kedy sa vzhľadom na pomery v rodine v styku blízkych osôb s maloletým dieťaťom neumožňuje, resp. priamo zabraňuje. V danom prípade nedochádza k zabraňovaniu styku starej matky s vnukom, a preto sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o úprave styku maloletého so starou matkou. Vyslovila názor, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože na pojednávaní dňa 4.10.2016 a dňa 23.1.2017 bolo preukázané, že styk starej matky s mal. Y. je realizovaný. Uviedla, že stará matka na pojednávaní 4.10.2016 sama sa vyjadrila, že s vnukom bola posledný týždeň v roku 2015 a prvý týždeň v roku 2016, teda dva týždne nepretržite. Poukázala na to, že s vnukom bola následne v máji, v auguste a v októbri 2016. Otec dieťaťa na pojednávaní 23.1.2017 uviedol, že k stretnutiam starej matky s dieťaťom došlo na prelome rokov 2015/ 2016, v januári 2016, v lete 2016 a na jeseň 2016 trikrát. Následne v januári 2017 stará matka mala možnosť opäť tráviť čas so svojím vnukom a aj podľa vyjadrenia starej matky otec stará matka si s vnukom často telefonujú a Skypujú. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že stará matka sa podieľa na výchove svojho vnuka Y. a hrá dôležitú úlohu v jeho živote aj bez toho, aby bolo nutné upravovať styk starej matky s vnukom. Uviedla, že z vyjadrení účastníkov vyplynulo, že všetci majú záujem o to, aby sa stará matka stretávala so svojím vnukom a na prvý pohľad sa zdá, že by nemal byť problém, aby on navštevoval svoju starú matku aj na P.. Súd však nesprávne zistil skutočný stav a prehliadol skutočný zámer otca dieťaťa, ktorý na to využil svoju matku práve podaným návrhom a skutočným zámerom otca, a teda aj starej matky je, aby počas letných prázdnin, vianočných sviatkov mohol so synom tráviť nepretržite 4 týždne bez toho, aby mal rovnaký čas na nepretržité trávenie času aj ona so svojou rodinou. Z podaného návrhu vyplýva, že hlavným účelom návrhu starej matky je umožniť otcovi nerušený kontakt s dieťaťom 4 týždne počas letných prázdnin, resp. sviatkov a na druhej strane obmedziť jej styk so synom na 4 týždne počas letných prázdnin, resp. sviatkov. Dôkazom toho

je, že stará matka nepožadovala upraviť styk s maloletým dva týždne nasledujúce bezprostredne po sebe, ale navrhuje dva párne týždne v júli, resp. v auguste a 52. párny týždeň. Z uvedeného je zrejmé, že stará matka sa svojím návrhom domáha úpravy styku s maloletým na úkor matky a v konečnom dôsledku tak by ona nemohla so svojím synom tráviť plnohodnotne letné prázdniny, ani s ním plánovať letnú dovolenku na dobu dlhšiu ako jeden týždeň, čo je veľmi krátka doba, avšak otcovi dieťaťa je táto skutočnosť umožnená nepretržite počas troch týždňov aj prostredníctvom súdneho rozhodnutia. Uviedla, že v priebehu konania predložila súdu e-mailovú komunikáciu, z ktorej vyplýva, že 18.3.2015 zaslala otcovi e-mail, v ktorom sa snažila dohodnúť a plánovať dovolenku v letných mesiacoch. Ďalší mu zaslala 17.6.2015, kedy opäť sa snažila s otcom dieťaťa dohodnúť letnú dovolenku a v roku 2016 otcovi zaslala e-maily v dňoch 11.3.2016, 13.4.2016, kedy sa opäť snažila dohodnúť letnú dovolenku, avšak na tieto otec nereagoval. Na pojednávaniach boli starej matke aj otcovi kladené počas výsluchu otázky ako reagovali na jej e-maily, aké mali návrhy na rozdelenie letných prázdnin, avšak stará matka aj otec dieťaťa poskytli súdu vyhýbavé odpovede, z ktorých sa však odpovede nedočkali napriek tomu, že im bola otázka kladená niekoľkokrát zopakovaná. Na súde počas pojednávania sa snažila s otcom dohodnúť, resp. dávala mu možnosť vyjadriť sa, ako by chcel upraviť styk počas letných prázdnin, avšak na túto otázku konkrétnu odpoveď nedal. Poukázala na to, že medzi ňou a starou matkou je jazyková bariéra, stará matka neovláda slovenčinu, matka francúzsky jazyk, preto jediným spojením medzi nimi je práve otec dieťaťa a závisí od otcovi, aké informácie starej matke podá. Uviedla, že ak by otec chcel ísť s maloletým navštíviť starú matku, reagoval by na jej e-maily v roku 2015 aj v roku 2016, kedy mohol byť so synom na P. u starej matky. Z uvedeného je zrejmé, že otec na prvý pohľad prezentuje, že chce byť s mal. Y. na návšteve u svojej matky na P., ale v momente, ako dostane priestor na to, aby mohlo dôjsť ku návšteve mal. Y. so starou matkou na P., nereaguje na zaslané e-maily a pred súdom popisuje nemožnosť stretávať sa maloletému so starou matkou. Týmto spôsobom sa snaží dosiahnuť svoj skutočný zámer, a to aby počas letných prázdnin sa mohol stretávať so synom nepretržite 4 týždne bez toho, aby rovnaký čas nepretržite na trávenie so synom mala aj ona. Dôkazom je vyjadrenie otca na pojednávaní 23.1.2017, kde uviedol, že počas celého obdobia, počas ktorého bol upravený styk starej matke s mal. Y. by tam bol osobne prítomný aj on. Matka poukázala na to, že takto upraveným stykom dochádza k narušeniu rovnováhy styku matky s dieťaťom. Vyslovila názor, že aj ona má rovnaké právo tráviť letné prázdniny so synom ako otec a súdom upraveným stykom je táto rovnováha výrazne narušená. Uviedla, že na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 18P 129/2014 sa vedie konanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. Y., ktoré toho času ešte nie je ukončené. Vyslovila názor, že bolo by spravodlivé, ak by styk počas letných prázdnin bol upravený rovnocenne tak, aby maloletý mohol tráviť s otcom počas letných prázdnin rovnako dlhý čas u starej matky ako s ňou.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu starej matky poukázala na to, že odvolacie dôvody starej matky nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu, pretože už samotný návrh starej matky je výslovne účelový v snahe docieľiť to, aby otec mohol počas letných prázdnin byť so synom nepretržite 4 týždne bez toho, aby bol rovnaký čas na nepretržité trávenie času umožnený aj matke, čo predstavuje polovicu prázdnin a po tomto období bude maloletý v týždennej striedavej starostlivosti rodičov, teda v konečnom dôsledku by nemohla so synom tráviť plnohodnotné letné prázdniny a ísť s ním na plánovanú letnú dovolenku dlhšiu ako jeden týždeň. Poukázala na to, že na Okresnom súde Košice I sa vedie konanie sp.zn. 18P 129/2014 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktoré doposiaľ nie je ukončené a v ktorom budú upravené letné prázdniny. Poukázala na to, že najspravodlivejším riešením je najskôr upraviť práva a povinnosti rodičov a v rámci toho upraviť aj styk dieťaťa počas letných prázdnin so starou matkou. Stará matka v odvolaní poukazovala na to, že s maloletým sa stretávala preto, lebo prebiehalo súdne konanie, pričom toto tvrdenie nezodpovedá vykonanému dokazovaniu, pretože aj počas predmetného konania v inom období sa stretávala s maloletým ako boli vytyčené termíny pojednávania. Sama sa vyjadrila, že s vnukom bola posledný týždeň v roku 2015 a prvý týždeň v roku 2016, teda ešte v čase, keď nebol ani podaný návrh. Ďalej uviedla, že s vnukom bola v máji a v auguste 2016, teda v čase, keď neboli vytyčené termíny pojednávania. Otec na pojednávaní 23.1.2017 uviedol, že k stretnutiam starej matky s dieťaťom došlo na prelome roku 2015/ 2016, potom v januári 2016, teda v čase, keď nebol podaný predmetný návrh a následne v lete a na jeseň trikrát, opäť v čase, keď nebol vytyčený termín pojednávania. Pokiaľ stará matka poukazuje na svoj zlý zdravotný stav, keď konštatovala, že je nespôsobilá starať sa o 6-ročné maloleté dieťa. Potvrdila na pojednávaní, že musí navštevovať lekárov a zdravotné zariadenie, preto má obavu zveriť maloletého samotnej starej matke, keď jej zdravotný stav je dosť vážny, môže jej stúpnuť tlak alebo cukor v krvi alebo môže kdekolvek odpadnúť. Vzhľadom na tieto skutočnosti nie je vhodné upravovať styk maloletého so starou matkou, pretože styk sa bude realizovať s maloletým počas obdobia, keď bude na základe rozsudku Okresného súdu Košice I v konaní 18P

129/2014 upravený styk otca s dieťaťom v rámci letných prázdnin, čo stará matka vo svojom odvolaní aj navrhuje a uvádza, že otec dieťaťa bude s maloletým po celý čas u nej. Pokiaľ stará matka v odvolaní tvrdí, že jej bráni v kontakte s vnukom, je to opäť vyvrátené vykonaným dokazovaním, pretože stará matka je osoba, ktorá veľakrát bránila jej čo i len zviať sa s vlastným dieťaťom, keď bol syn u otca a prejavovala hysterické správanie a značnú labilitu v prežívaní. V predmetnom konaní predložila aj e-mailovú komunikáciu, z ktorej vyplýva, že 18.3.2015 otcovi zaslala e-mail, v ktorom sa snažila dohodnúť a naplánovať dovolenku v letných mesiacoch a pýtala sa otca, kedy by chcel vziať maloletého na P.i koncom júna alebo začiatkom júla dva týždne. Ďalšie e-maily zaslala 17.6.2015, 11.3.2016, 13.4.2016, otec však na žiaden z nich neodpovedal a neodpovedal ani na súdnom pojednávaní 23.1.2017, kedy mu prostredníctvom jej právneho zástupcu boli tieto otázky niekoľkokrát kladené. Pokiaľ ide o tvrdenie starej matky, že v konaní na súde prvej inštancie nebola dodržaná zásada rovnosti na spravodlivý proces, vyslovila názor, že súd postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami CSP a CMP a vytýkania jeho procesného nedostatku sa nedopustil. Z uvedeného dôvodu navrhuje návrh starej matky zamietnuť.

5. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky poukázal na to, že dôvody a argumenty, ktoré matka uvádza sú nepravdivé, vykonštruované, vymyslené za účelom poškodiť osobu jeho matky, ktorá sa domáha iba toho, na čo má podľa zákona právo. Uviedol, že nikto nechce ukracovať matku o styk so synom. Poukázal na to, že maloletý starú matku a rodinu z jeho strany v Q. ľúbi, od mala je zvyknutý tam tráviť čas každý rok minimálne 3 týždne a niekedy aj koncom roka, veľmi mu chýba prostredie a sám starým rodičom hovorí mamie a papy (babka a dedko v Q.). Jeho posledný pobyt u starých rodičov v Š. napadla matka podaním oznámenia Interpolu, že uniesol dieťa napriek informovanosti a vedomosti kde sú a kedy sa vrátia, čo potvrdila aj sama matka dieťaťa. Matka nezohľadňuje citové väzby, potreby a želania syna, čo jej je možné vyčítať. Vo vyjadreniach stále píše, že ona bude ukrátená a snaží sa poukázať na to, že každý jej chce ublížiť, dokonca nazvala jeho matku labilnou a hysterickou, čo je preukázané z krivých trestných oznámení napriek tomu, že ona sama má problém ovládať svoje emócie a výbušnosť. Poprel tvrdenia matky, že stará matka cestovala na Slovensko aj v časoch mimo pojednávania. Maloletého majú v striedavej starostlivosti a všetky problémy riešia súdnou cestou len preto, že maloletý povedal, že vie, že mamka mu nedovolí ísť za starou matkou. Ak by sa stalo, že jeho matka by cestovala na Slovensko mimo súdnych konaní, o čom nemá vedomosť, určite by to bolo len za tým účelom, aby sa vedela stretnúť s vnukom. Poukázal na to, že úprava styku, ktorú jeho matka žiada je z dôvodu nákladov na cestovanie a náročnosti cestovania najideálnejšia. Nemá záujem brániť matke byť so synom v pomere k celému roku, ktorý by sa stará matka s vnukom nevidela a v pomere k času, keď je syn denne s babkou z matkinej strany a vyslovil názor, že navrhovaná úprava je v prospech všetkých. Poukázal na to, že maloletý počas pobytu v Q. matku nespomína, nechýba mu, akurát sa preľakol, keď prišla polícia a zo strachu sa zavrel v kúpeľni. Častokrát ešte aj pred príchodom polície ponúkal maloletému počuť matku, zavolať ju, nemal záujem, povedal, že mu nechýba a nechce. Poukázal na to, že v lete roku 2016, keď matka mala možnosť zariadiť si prácu tak, aby mohla byť so synom v trvaní 2 týždňov, tak počas jedného týždňa ho dala do letného tábora a poobede alebo cez víkend často bol u jej kamarátky B. O., kde maloletý často prespával bez prítomnosti matky a malý jej povedal, že matka mu povedala, že má ísť k tete, lebo ide s kamošmi na pivko. Ďalší týždeň bol maloletý v dennom tábore, z ktorého dieťa nevyberala ona, ale kamarátka a kolegyňa matky. Medzitým maloletý bol obvykle u babky, kde sa denne stravuje a kde počas roka trávi čas skoro každý deň. Maloletý sa mu sťažoval, že musel byť v škôlke cez prázdniny, pretože kvôli otcovi nemôžu ísť na dovolenku, čo je klamstvo, pretože matke nič nebránilo v priebehu týždňa ísť na dovolenku. Konštatoval, že stará matka je spôsobilá postarať sa o dieťa, jej zdravotný stav jej nedovoľuje len cestovať lietadlom a cestovať na dlhé vzdialenosti, teda absolvovať namáhavé cesty. Jeho matka sa vždy o vnuka starala počas pobytu. Nie je pravdou, že by matka počas pobytu v Q. varila alebo robila domáce práce, dokonca ani len syna neprebáľala a ničím jeho matke v domácnosti nepomohla. Jeho matka robila všetky práce a pomáhala im so synom, aby si matka mohla oddýchnuť. Potvrdil, že jeho matka chodí na lekárske prehliadky a vyšetrenia, ale vďaka tomu má svoj zdravotný stav pod dohľadom a ak by sa čokoľvek udialo, stále by bol maloletý v jeho prítomnosti a v prítomnosti ostatných členov rodiny, teda neostal by sám bez dozoru a starostlivosti. Uviedol, že taktiež by mohol napadnúť, že stará matka zo strany matky sa tiež lieči na vysoký tlak, skončila preto aj v nemocnici napriek tomu matka dieťa do jej starostlivosti zveruje. Aj on by však mohol povedať, že má obavu, že keď sa niečo stane a prevezú ju do nemocnice, o maloletého sa vtedy nebude mať kto postarať. Konštatoval, že tento príklad uviedol len z dôvodu, aby poukázal na nezmyselnú snahu matky obmedzovať styk maloletého so starou matkou. E-mailová komunikácia, ktorú matka predkladá, je nepravdivá a podsúvaná za účelom ovplyvňovania rozhodnutí. K dôkazom predkladá originálnu e-mailovú komunikáciu a výpisy z rezervácii leteniek. Pokiaľ sa týka spravodlivosti v súdnom procese,

stotožňuje sa s tvrdeniami matky dieťaťa a žiada, aby súd prihliadal na výpoveď syna, citovú väzbu medzi synom a starou matkou a ním a lekársku správu svojej matky predloženú súdu.

6. Stará matka vo vyjadrení k vyjadreniu matky poukázala na obsah predmetného podania, ktoré potvrdzuje potrebu úpravy styku dieťaťa so starou matkou rozhodnutím súdu. Konštatovala, že matka napriek tomu, že v priebehu konania sa snažila spochybníť potrebu úpravy rozhodnutia súdu tvrdiac, že jej v styku s maloletým nebráni, celý jej postoj v konaní len vyjadruje snahu matky vyhnúť sa práve tomu, aby bola viazaná súdnym rozhodnutím styk umožniť. Matke súčasná situácia vyhovuje, keďže jej umožňuje, aby možnosť stretnutia s vnukom bola závislá od jej postoja, čo od ukončenia spolužitia s otcom dieťaťa sa snaží obmedziť. Doposiaľ jej bola možnosť stretnúť sa s maloletým v závislosti od privolenia matky, pričom aj v situácii, keď chcela umožniť rozlúčiť sa s vnukom, tak matka túto možnosť neumožnila alebo pre neho stanovila také podmienky, ktoré boli predovšetkým pre dieťa natoľko diskomfortné, že sa ani len neodvážilo prejaviť k starej matke svoj vrúcny vzťah, ktorý matka v konaní doposiaľ nepopierala. Jej údajná ústretovosť je zrejmá z predložených listinných dôkazov a preukazujú ich aj iné dôkazy, kedy na otázky týkajúce sa možného stretnutia starej matky s maloletým dieťaťom odpovedala vyhýbavo či jednoslovne so zjavnou neochotou. Tieto písomné prejavy nepochybne usvedčujú matku z klamstva a zároveň potvrdzujú, že pokiaľ by bola možnosť maloletého dieťaťa stretávať sa so starou matkou ponechaná na vôľu matky, táto by tak ako doposiaľ ju obmedzovala, ako sa to deje aj v súčasnosti. Poukázala na nenávisťný postoj matky voči nej, keď proti úprave styku dieťaťa s ňou brojí vyjadreniami na jej adresu, ktoré potvrdzujú jej snahu obmedziť jej styk s dieťaťom na čo najmenšiu možnú mieru a obsahujú ataky, ku ktorým sa v priebehu konania neuchýlila, napríklad že jej veľa krát bránila čo i len zvitáť sa s dieťaťom, čo je so zreteľom na obmedzené kontakty starej matky s vnukom na prvý pohľad absurdné konštatovanie ako napríklad osoba, ktorá prejavuje hysterické správanie a značnú labilitu v prežívaní, pričom ide o tú istú osobu starej matky, o ktorej uznáva, že maloleté dieťa k nej má vrúcny vzťah a ona sama nebráni styku dieťaťa s touto osobou, pričom v priebehu konania takýto strach neprejavila a ani nevyjadrila. Poukázala na to, že je nesporné, že matka využíva a zneužíva každú zámienku na to, aby styk so starou matkou dieťaťu neumožnila, najmä aby nebol upravený, pričom si neuvedomuje, že vzájomná protirečivosť jej vyjadrení ju usvedčuje práve z úmyslu brániť v styku. Neprehliadnutou charakteristikou postoja matky je neustále riešenie svojho vzťahu s otcom dieťaťa v tomto konaní a jej neochota vzdať sa leitmotívu údajnej neochoty otca dieťaťa dohodnúť sa na dovolenke v roku 2015. Otec v konaní dostatočne vysvetlil, že matka manipulatívne predkladá dôkazy vytrhnuté z kontextu, o čom svedčí aj to, že ňou predkladané e-maily sú solitéry, teda samostatné správy bez toho, aby matka predložila komunikáciu, ktorá im predchádzala. Konštatovala, že matka zrejme nie celkom chápe, že predmetom konania je úprava styku s vnukom a tento nemá byť prostriedkom vybavovania si účtov medzi rodičmi. Uviedla, že matka vypočítava čas, kedy by mala byť s dieťaťom ona, robí matematické úkony, aby docielila podľa nej spravodlivý podiel času pre seba a nezaobera sa tým, čo je pre dieťa najlepšie, trvá na svojom čase a nakoniec takýto postoj viac než explicitne vyjadrila, keď v záujme svojho času vystavila dieťa ťažko prekonateľnej traume z vrhnutia polície do obydľia, kde sa dieťa stretávalo, len aby dosiahla svoj čas. Tento postoj matky je charakteristický aj v tomto konaní a nemožno nájsť nič v postoji matky, v čom by bolo možné nájsť čo i len náznak záujmu o to, čo dieťa v skutočnosti chce a po čom túži. Matka jednoducho rozpočítava čas medzi seba a otca a táto matematika zužuje celý jej optiku. Konštatovala, že doposiaľ je spôsobilá sa postarať o maloleté dieťa, pričom samotná matka dieťaťa túto skutočnosť nepopierala až do chvíle, kedy sa jej táto línia začala javiť ako argument proti úprave styku. Zo starej matky zrazu sa stala hysterická, labilná osoba, ktorej sa matka bojí zveriť svoje dieťa. Konštatovala, že nie je potrebné osobitne reagovať na vyjadrenia matky o zdravotnej nespôsobilosti starej matky a obmedzenia súvisiace s cestovaním starej matky ju neobmedzujú v bežnom živote, tak ako mnoho iných ľudí trpiacich chorobami, ktorými trpí ona. Uviedla, že trvá na odvolacích námietkach a vyjadrenia matky nepovažuje za spôsobilé spochybníť ich opodstatnenosť.

7. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu starej matky a k vyjadreniu otca vyslovila názor, že z vyjadrenia starej matky je zrejmé, že je výrazne ovplyvnená otcom dieťaťa, čo môže byť spôsobené aj jazykovou bariérou medzi starou matkou a ňou, nakoľko stará matka neovláda slovenský a anglický jazyk a ona nevie francúzsky a jediným spojením v komunikácii medzi nimi je otec dieťaťa a práve od neho závisí, aké informácie podá starej matke. Z vyjadrenia starej matky je zrejmá jej snaha spolu so synom docieľiť to, aby otec mohol počas letných prázdnin tráviť so synom nepretržite 4 týždne bez toho, aby ona rovnaký čas mala maloletého na nepretržité trávenie spoločného času. Poprela tvrdenia, že by od ukončenia spolužitia s otcom sa snažila obmedzovať styk dieťaťa a z e-mailov, ktoré súdu predložila, je jednoznačne

zrejماً jej snaha dohodnúť sa a napláňovať dovolenky s otcom v letných mesiacoch tak, aby otec mohol ísť spolu so synom navštíviť starú matku. Stará matka aj otec dieťaťa sa snažia spochybniť tieto dôkazy, ktoré predložila napriek tomu, že dokazujú, že ona má skutočnú snahu sa dohodnúť, pričom zo strany starej matky a otca to tak nie je. Stará matka vo vyjadrení síce tvrdí, že ona sa snaží obmedziť styk synovi, avšak nepredložila žiadne dôkazy, ktoré by to preukazovali. Uviedla, že práve stará matka je osoba, ktorá veľakrát jej bránila čo i len zvítať sa s vlastným dieťaťom, keď bol syn u otca a prejavovala hysterické správanie a značnú labilitu v prežívaní, na čo stará matka uviedla, že ide o absurdné konštatovanie so zreteľom na obmedzené kontakty s vnukom, pričom taká istá udalosť sa odohrala aj pred výsluchom maloletého na Okresnom súde, kedy jej opätovne bránila sa zvítať so synom a kričala na ňu pred kolíznym opatrovníkom. Predmetný konflikt ukončila až sudkyňa Okresného súdu Košice I. Podobné konflikty sa udiali aj počas futbalových tréningov v čase, keď bol maloletý v starostlivosti otca a tiež na iných miestach. Preto na prvý pohľad sa môžu zdať tieto jej vyjadrenia absurdné, avšak sú pravdivé. Tvrdenia starej matky o vtrhnutí polície do jej obydľia sú tiež nepravdivé, pretože k vtrhnutiu polície do obydľia nedošlo. Iba sa jednalo o predbežné zisťovanie polície, pri ktorom syn nebol bezprostredne prítomný. Dôvodom návštevy polície bola skutočnosť, že otec ignoroval rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach a nemal ani záujem sa s ňou dohodnúť. Aj ďalšie vyjadrenia otca zo dňa 5.4.2017, že jej vyjadrenie považuje za ďalší pokus v bránení styku maloletého so starou matkou vyznieva absurdne vzhľadom na e-mailovú komunikáciu, ktorú predložila. Vyslovila pochybnosť, že nie je jasné, prečo otec aj stará matka nechcú pochopiť, že maloletý mohol ísť so starou matkou na P. aj v roku 2015, v roku 2016 a takisto aj v lete roku 2017. Stačilo len povedať termín, kedy počas letných prázdnin sa má realizovať styk so starou matkou. Na pojednávaní 23.1.2017 položila otcovi dieťaťa otázku, či by sa vedel dohodnúť na dovolenke v priebehu leta, jeho odpoveď bola nasledovná: „K dnešnému dňu dohoda nie je možná.“, pričom počas celého konania otec aj stará matka tvrdia, že ona bráni v styku maloletého so starou matkou. Tvrdenia starej matky, že cestovala na Slovensko aj v čase mimo súdnych pojednávaní je nepravdivé a v tejto súvislosti poukazujú na to, že to nie sú tvrdenia jej, ale otca dieťaťa a starej matky, ktoré uviedli na pojednávaniach. Poprela tvrdenia otca, že sa riadne o syna nestará a že chodí s kamošmi na pívko sú nepravdivé, účelové v snahe negatívne vykresliť jej osobu, preto navrhuje zmeniť rozsudok a návrh zamietnuť. Pripojila čestné prehlásenie B. O. vo veci sp.zn. 18P 129/2014.

8. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 32 CMP účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení.

10. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

11. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,
c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

14. Podľa ust. § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

15. Odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z formulácie § 132 O.s.p. platného do 30.6.2016 ako aj ust. § 191 ods. 1 CSP účinného od 1.7.2016 vyplýva, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať. Zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená vo vyššie uvedených ustanoveniach totiž neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery oprie a ktoré opomenie. Súd je povinný vysporiadať sa so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo, ak to má vzťah k prejednávanej veci, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a pod. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave, ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Právnym posúdením veci treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal (prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav) a ako ho prípadne vyložil a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Takéto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktorá je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov a čl. 46 a nasl. Ústavy SR. Okrem porušenia uvedeného práva účastníka konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, ktorým sa mu odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, táto vada bráni odvolaciemu súdu v jeho preskúmvacej právomoci. Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

16. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa platí vyšetrovacia zásada podľa § 36 CMP, ktorá znamená, že súd je povinný dôsledne zisťovať skutočný stav, aj keď to účastníci nenavrhli. V prípade rozhodovania súdu o úprave styku maloletého dieťaťa blízkymi osobami môže byť aj predmetom dohody medzi rodičmi. Matka v priebehu konania na súde prvej inštancie aj vo vyjadrení k odvolaniu poukazovala na to, že sama iniciatívne sa chcela s otcom dohodnúť o úprave styku počas letných prázdnin so starou matkou, poslala viacero e-mailov otcovi, na ktoré však otec neodpovedal napriek tomu, že mu boli zaslané včas tak, aby aj otec aj matka si mohli naplánovať dovolenku s maloletým počas letných prázdnin. Obsahom spisu je preukázané, že konanie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému doposiaľ nie je právoplatne skončené a maloleté dieťa je zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch na základe predbežného opatrenia zo dňa 29.6.2015 sp.zn. 8CoP 242/2015. V prípade rozhodovania súdu o úprave styku rodiča s dieťaťom je potrebné vychádzať zo zásady, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu voľného času. Úprava stretávania oprávneného rodiča s dieťaťom pod štandardný rozsah je vždy obmedzením styku rodiča s dieťaťom, pričom ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností a môže byť odôvodnený len závažnými okolnosťami. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie o úprave styku maloletého so starou matkou nie je možné zistiť, akými úvahami sa riadil pri rozhodovaní a z akých dôkazov vychádzal a najmä, ako sa vysporiadal s tou okolnosťou, na ktorú matka opakovane v priebehu prvoinštančného konania poukazovala, že v dostatočnom časovom predstihu sa snažila s otcom dohodnúť o úprave styku počas letných prázdnin, nakoľko vedela, že otec má záujem vziať maloletého k starej matke a ona taktiež potrebovala u zamestnávateľa si naplánovať dovolenku počas letných prázdnin s maloletým. Ani z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplýva, že súd prvej inštancie sa zaoberal touto zásadnou otázkou a okolnosťou a nevyplýva to ani z odôvodnenia rozsudku. Vhodnosť konkrétnej úpravy styku starej matky s maloletým dieťaťom vo vyššie uvedených intenciách neuviedol, z akých dôvodov neprihliadal a nezosúladil aj styk maloletého s rodičmi počas letných prázdnin, najmä za situácie, že doposiaľ styk maloletého s rodičmi upravený nebol, keďže rodičia zabezpečujú starostlivosť o maloletého striedavo v týždňových intervaloch. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné zistiť, akými úvahami sa riadil pri rozhodovaní a z akých dôkazov vychádzal pri zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti ako nedôvodný, najmä ak prihliadal na konfliktné a

narušené vzťahy rodičov, čo s predmetom tohto konania nesúvisí a rozporuplne tieto dôvody vyznievajú v súvislosti s dôvodmi rozsudku o úprave styku maloletého so starou matkou počas letných prázdnin. Úprava stretávania maloletého dieťaťa s blízkymi osobami v zmysle § 25 ods. 5 Zákona o rodine je možná, pokiaľ sa blízke osoby dieťaťa s rodičom, resp. rodičmi dohodnú na stretávaní s dieťaťom. Súd je oprávnený o otázke stretávania dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť styk dohodou. Čas, ktorý súd vymedzí blízkym osobám na stretávanie s dieťaťom nemá zasahovať výlučne do času jedného z rodičov. Svojím rozhodnutím by mal rovnako odčleniť z času starostlivosti každého rodiča tak, aby pre žiadneho z rodičov nepredstavovalo stretávanie dieťaťa s blízkymi osobami obmedzenie jeho práv. Súčasne súd prvej inštancie pochybil aj v tom, že vydal nevykonateľné rozhodnutie, pokiaľ stará matka je oprávnená maloleté dieťa prevziať od matky, resp. otca napriek tomu, že v návrhu žiadala, aby vyzdvihnutie a odovzdanie maloletého od matky zabezpečil otec vzhľadom na jej zdravotný stav a vzdialenosť medzi bydliskami.

17. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie vydal nepreskúmateľné a zmätočné rozhodnutie, ktorým postupom znemožnil účastníkom uskutočňovať im patriace procesné práva, teda relevantne argumentovať v odvolacom konaní, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces a zároveň nevykonali dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu vecí, nemohol vec ani správne právne posúdiť, musel odvolací súd rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko rozsah dokazovania, ktorý je potrebné vo veci vykonať, nie je účelné doplniť odvolacím súdom a rovnako napraviť nedostatky spočívajúce v nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie.

18. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie odstrániť dôvody zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozsudku, zistiť dôsledne skutočný stav v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným (§ 35 CMP), zistený skutočný stav vecí posúdiť podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, opäť vo veci rozhodnúť, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotiť dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti a následne svoje rozhodnutie jednoznačne odôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby rozhodnutie a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní boli spätne preskúmateľné a boli logicky správne a presvedčivé.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

20. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).